

ПРАВА НА ВОЛЮ

№8 (237)
2008

Праваабарончы бюлетең

Паміж Зімбабвэ і Узьбекістанам

188 месца са 195 займае Беларусь у Індэксе Свабоды слова за 2007 год, які складзены амерыканскім дасьследным цэнтрам Freedom House.

Летась, паводле Freedom House, Беларусь была на 186-м месцы, сёлета — на 188-м. Ужо шмат гадоў краіна знаходзіцца ў катэгорыі несвабодных, такіх, у якіх свабодныя медыі ці адсутнічаюць наагул ці распаўсяджаюцца ў мізэрнай колькасьці. Нават сярод несвабодных краінаў, якіх аўтары дакладу налічылі 64, Беларусь знаходзіцца бліжэй да канца сьпісу, у кампаніі з такімі краінамі, як Узьбекістан, Куба, Туркменістан, Бірма і Паўночная Карэя, што замыкае сьпіс.

Самыя свабодныя медыі паводле Freedom House — у Фінляндыі. ЗША — на 21-м месцы, Літва займае 25-е месца, Латвія — 40-е, Польшча — 51-е. Усе гэтыя краіны ў сэнсе свабоды другу належыць да свабодных. Украіна займае 110-е месца і належыць да катэгорыі часткова свабодных краінаў, і нарэшце Расія, дзелячы 170-е месца з Казахстанам, Суданам і Йеменам трапляе, як і Беларусь, у катэгорыю несвабодных краінаў.

У адмысловым разьдзеле спрэваздачы, прысьвечаным Беларусі, адзначаюцца крымінальны перасълед лідэраў апазіцыі, перасълед за ўдзел у незарэгістраваных арганізацыях, несвабодныя і несправядлівыя выбары, татальны кантроль за дзейнасцю дзяржаўных медыяў, разнастайныя спосабы перасъледу свабодных медыяў, масавае закрыцьцё недзяржаўных арганізацыяў і незалежных выданьняў.

Праваабарончыя матэрыялы можна таксама прачытаць на сайтах: www.spring96.org; www.charter97.org; www.baj.ru

Пікет ля будынку суда. Менск, 16 красавіка 2008

Восем новых палітвязњяў

Вынесены прысуд удзельнікам масавай акцыі пратэсту прадпрымальнікаў, што адбылася ў Менску 10 студзеня

16 красавіка ў судзе Цэнтральная раённа Менску а 10-й раніцы пачаўся гэтак званы "Працэс 14-ці" — суд над удзельнікамі масавай акцыі пратэсту прадпрымальнікаў 10 студзеня. Перад судом Цэнтральная раённа Менску паўсталі дзесяць актыўістаў апазіцыі — М.Пашкевіч, А.Бондар, У.Сяргеев, А.Дубскі, А.Стральцоў, А.Чарнышоў, А.Кім, А.Койпіш, М.Крываў, Т.Цішкевіч. Дата судовага паседжання на справах яшчэ чатырох — А. Баразенкі, П. Вінаградава, М.Субача і непаўнагадовага Максіма Даушку — пакуль ня вызначаная.

Працэс вядзе судзьдзя Алена Ілына.

У залу суда патрапілі толькі каля дзьвінцю дзясяткаў чалавек. Сярод іх прадстаўнікі амерыканскай і славацкай амбасадаў, некаторыя журналісты і праваабаронцы. Цікава, што ў будынак суда не пускалі фігурантаў справы. Справа ў тым, што ўсе яны апранутыя ў белыя майкі, на якіх съпераду напісана "Люблю Беларусь", а ззаду — "Свабода сходаў, мітынгай, вулічных шэсцяці, дэмманстрацыі і пікетавання гарантуюцца дзяржавай." Артыкул 35 Канстытуцыі РБ". Ад іх патрабавалі, каб яны зьнялі гэтыя майкі.

Перад пачаткам працэсу ля будынку суда па вуліцы Кірава, 21 сабралось каля (Працяг на стр. 6)

Атам мірным не бывае...

Падзеі

26 красавіка ў Менску адбыўся традыцыйны "Чарнобыльскі шлях". У дэманстрацыі прынялі ўдзел больш за дзьве тысячы чалавек. Людзі выйшлі на акцыю пад лозунгамі "Не – будаўніцтву АЭС!", "Пашкадуйце нашу зямлю!", "Мы супраць ядзернага рэактара" пад бел-чырвона-белымі нацыянальнымі сцягамі і сцягамі Еўрапейскага Саюзу. Асноўнымі патрабаваньнямі дэманстрантаў былі заклікі да ўладаў не замоўчаць на дзяржаўным узроўні наступствы аварыі на ЧАЭС, вярнуць ільготы ліквідаторам і паярпелым ад аварыі, не будаваць уласную АЭС у Беларусі.

Першапачаткова акцыю планавалася правесці маршрутам ад Акадэміі навук да пляцу Незалежнасці, дзе поруч з Домам ураду павінен быў прыйсці мітынг. Аднак гарадзкія ўлады забаранілі шэсцьце на галоўны пляц, дазволіўшы толькі збор ля Акадэміі навук. Далей удзельнікам "Чарнобыльскага шляху" прапаноўвалася прыйсці па вуліцы Сурганава да плошчы Бангалор.

Пасля перамоваў заяўнікі акцыі пагадзіліся з маршрутам, пропанаваным уладамі. У 14.00, калі Акадэмія навук прыйшоў мітынг з удзелам лідераў апазіцыі, навукоўцаў, праваабаронцаў і грамадзкіх актыўістаў. Адзін з лідераў АБ'яднанай грамадзянскай партыі Людміла Гразнова заклікала ўдзельнікам акцыі ўшанаваць хвілінай маўчанью памяць аб ахвярах катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Старшыня Партыі БНФ Лявон Баршчэўскі перадаў удзельнікам "Чарнобыльскага шляху" прывітанне ад дэпутата Еўрапарламенту з Нямеччыны Марыі-Луізы Бек, у якім адзначалася, што сітуацыя ў Беларусі заўсёды будзе знаходзіцца ў цэнтры ўвагі Еўрасаюзу. На мітынгу прагуцілі заклікі неадкладна вызваліць з турма палітвязняў Аляксандра Казуліна, Сяргея Парсюковіча, Андрэя Кіма. Дарэчы, дочки эксп-кандыдата ў презідэнты Беларусі Аляксандра Казуліна прыйшлі на акцыю з вялікім транспарантам "Свабоду Аляксандру Казуліну!".

Акцыя працягнулася шэсцем спачатку па праспекце Незалежнасці, а затым па вуліцы Сурганава. Наперадзе калоны дэманстрантаў несьлі абрэз Божай Маці ахвяраў Чарнобылю і вялізны транспарант "Чарнобыльскі шлях". Людзі таксама несьлі таблічкі з назвамі гарадоў, адкуль яны прыехалі: Рагачоў, Гомель, Жыткавічы, Карма, Рэчыца

і іншыя. Удзельнікі дэманстрацыі скандавалі "Жыве Беларусь!", "Жыве еўрапейская Беларусь!", "Атам мірным не бывае", "Не – АЭС!". Многія ўдзельнікі акцыі прыкрылі свае твары павязкамі са знакам радыяцыйнай небяспекі.

Завяршылася акцыя хвілінай маўчанью калі помніку ў гонар іконы Божай Маці "Спатоленне загінулых". Дэманстранты ўсклалі да каменю ў памяць аб ліквідаторах наступстваў чарнобыльскай катастрофы кветкі і паставілі съвечкі.

Інфармацыя аб затрыманых няма. У час шэсціца па вуліцы Сурганава група маладых людзей (каля 100 чалавек) выйшла з ходніку на празенную частку, аднак праз некалькі хвілінай яны былі вернутыя ў калону дзякуючы намаганням дружыны на чале з адным з заяўнікаў акцыі Ігарам Рынкевічам.

Паводле меркавання І.Рынкевіча, нягледзячы на нешматлікісць удзельнікаў, "Чарнобыльскі шлях" у цэлым адбыўся: "Мы павінны ўлічваць тое, як рыхтавалася гэта акцыя, як людзей запалохвалі судовымі працэсамі, якія меры запалохвання былі прынятыя як супраць заяўнікаў, так і простых грамадзянаў". Ён адзначыў "магутную энергетыку і духоўную сілу дэманстрантаў". "Можа, нас было і на вельмі шмат, але мы паказалі, што мы адзіны — гэта самы галоўныя вынікі", — падкрэсліў І.Рынкевіч.

Варта адзначыць, што ў час акцыі актыўісты створанага руху "За Свабоду" пачалі збор подпісаў супраць будаўніцтва АЭС у Беларусі.

Канфіскаваныя ўсе ўлёткі да "Чарнобыльскага шляху"

Сёлета КДБ канфіскавала ўсе да аднае ўлёткі і аввесткі да шэсціца: і тыя, што рыхтаваў БНФ, і тыя, што АДС, і Рух за Свабоду. Наклады канфіскоўваліся яшчэ на дарозе да партыйных офісаў. З порціямі налепак былі затрыманыя, у прыватнасці, грамадзкія актыўісты Удавічэнка, Кішкурна, Жучкоў...

Ператрусы ў пошуку ўлётак ажыццяўляліся ва ўсіх падазронных офісах. Некалькі друкарняў, якія падараваліся ў друку ўлётак, былі апячатаныя напярэдадні дэманстрацыі. Такім чынам, ва ўсёй сталіцы не было відацаў аніводнай налепкі пра традыцыйную маніфестацыю апазіцыі.

"Рухавік рэпрэсіяў не спыняеца"

Выйшаў чарговы Аналітычны агляд "Парушэнні правоў чалавека ў Беларусі", падрыхтаваны праваабаронцамі "Вясны"

29 красавіка ў Менску ў сядзібе Партыі БНФ адбылася прэзентацыя штогодовага Аналітычнага агляду "Парушэнні правоў чалавека ў Беларусі ў 2007 годзе".

Паводле словаў аўтараў зборніку, сітуацыя з выкананнем правоў чалавека ў нашай краіне пагаршалася ў мінулым годзе і працягвае пагаршацца сёлета.

Падрыхтаваны Правабарончым цэнтрам "Вясна", агляд, які займае больш за трыста старонак, быў готовы яшчэ на самым пачатку 2008 года, але затрымка з яго прадстаўленнем шырокай грамадзкасцю, паводле аўтараў, звязаная з немагчымасцю надрукаваць яго ў Беларусі.

Як адзначаеца ў аглядзе, у 2007 годзе працягваўся ўціск на грамадзкіх актыўістах, асабліва за ўдзел у вулічных акцыях дэмакратычных сілаў, за што, толькі па пададзеных "Вясной" фактах, да адміністрацыйнай адказнасці былі прыцягнутыя больш за шэсцьсот чалавек (гэта адлюстравана ў адмысловай табліцы ў канцы кніжкі). Мелі месца некалькі выпадкаў укыванья карнай псіхічнай, пад пільнай увагай уладаў заставаліся разнастайныя сходы грамадзкіх актыўістах, нават калі яны ня мелі публічнага харектару, але іх удзельнікі ўсё роўна прыцягваліся да адміністрацыйнай адказнасці.

Апроч іншага, працягвалася практика прыцягнення грамадзкіх актыўістах да крымінальнай адказнасці паводле артыкулу 193 КК РБ за дзейнасць ад імя незарэгістраванай арганізацыі. Як паведамілі на прэзентацыі аўтары агляду, цяпер за адмену гэтага артыкулу ў беларускім крымінальным заканадаўстве актыўна змагаюцца швецкія праваабаронцы.

Падсумоўваючы вынікі 2007 году, віцэ-прызідэнт Міжнароднай федэрэцыі правоў чалавека Алесь Бяляцкі сказаў: "Мы, на жаль, канстатуем чарговы раз, што грамадзкая і палітычная права ў нашай краіне сціскаюцца як шчыгрынавая скура. І гэта ёсьць лагічнае раззвіццё таталітарнага рэжыму ў Беларусі, для якога права чалавека зьяўлюецца рэччу варожай, несумяшчальнай з ягоным існаваннем. Тому масіраваны наступ на грамадзкія і палітычныя права ў нашай краіне працягваецца".

Якраз 29 красавіка ў сваім пасланні Аляксандр Лукашэнка заявіў, што пытанье з палітвізіямі ў Беларусі закрытае. На гэта Алесь Бяляцкі сказаў: "Можа, для яго яно вырашана і закрытае, але для беларускіх праваабаронцаў, для ўсіх людзей,

Падчас прэзентацыі "Агляд...". Злева-направа: В. Стэфановіч, А. Бяляцкі, Т. Рэвяка, В. Казуліна. Менск, 29 красавіка 2008 г.

якія сочаць за сітуацыяй, каб закрыць гэтае пытанне — першае, што трэба зрабіць, гэта выпусціць трох палітычных зняволеных — Аляксандра Казуліна і двух новасціх палітвізіяў, якіх мы атрымалі ў сакавіку-красавіку гэтага года. Гэта Андрэй Кім і Сяргей Парсюковіч".

Шматлікія факты гэтых ды іншых парушэнняў праву грамадзянства на конкретных прыкладах таксама прыведзены ў зборніку.

Паводле словаў Алесі Бяляцкага, падрыхтаваўшы агляд, "мы прыходзім да вынів, што права чалавека не зъяўляюцца для беларускіх уладаў самадастатковай рэальнай каштоўнасцю, а выкарыстоўваюцца адпаведна палітычнай мэтаўгоднасці, націраванай найперш на ўтрыманні палітычнай улады".

Як адзначаў адзін з аўтараў агляду юрист Валянцін Стэфановіч, крымінальны перасылед у мінулым годзе быў вялікі, хоць не было ні выбараў, ні рэферэндумаў. Сітуацыя пагаршаецца па ўсіх паказынках: "Рухавік рэпрэсіяў, аднойчы раскрыціўшыся, не спыняеца. Яму патрэбныя новыя і новыя ахвяры. І тое, што улады дэманструюць нейкія адлігі, некага адпускаюць, — мы такую ж сітуацыю бачылі ў мінулым годзе. Сітуацыя ў гэтым годзе паказвае, што рэжым не зъяўляеца. Рэжым даволі жорсткі, аўтарытарны, які кантролюе грамадзтва і звузіў межы свабоды да немагчымага".

Паводле словаў Валянціна Стэфановіча — "Беларусь дэманструе грэблівае ігнараванне інстытуцыяў па абароне правоў чалавека Арганізацыі Аўяднаных Нацияў. З аднаго боку, улада ўвесі час кажа, што Беларусь зъяўляеца заснавальніцай

АН, яны ў свой час хацелі ўвайсці ў Раду па правах чалавека ААН, тым менш, сам урад не прадастаўляе справаудачу аб выкананні Пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах і не выконвае рашэнні Камітetu па індывидуальных зваротах".

Прыклад гэтага — незвяртанне ўвагі на рашэнні Камітetu пра незаконнасць ліквідацыі Праваабарончага цэнтра "Вясна", якому ўжо некалькі разоў было адмоўлена ў новай рэгістрацыі, і кіраўніцтва якога зноў будзе рабіць спробы афіцыйна зарэгістравацца ў беларускім Міністэрстве юстыцыі.

Як адзначаў Алесь Бяляцкі, і сёлета сітуацыя з правамі чалавека ў Беларусі ніколі не палепшилася, а наадварот, "на ста адсотку павялічылася колькасць адміністрацыйных спраўваў за першыя чатыры месяцы. Ужо дзесяць студэнтаў былі выключаны з універсітэтаў з пачатку гэтага года за сваю грамадзкую дзейнасць. Перад пагрозаю закрыцця стаяць некалькі сотняў няўрадавых арганізацый, якія пастаўленыя ў такія ўмовы, што будуць выкінутыя са сваіх памяшканняў, а гэта прадстава для ліквідацыі гэтых арганізацый. А наперадзе яшчэ парламенцкая кампанія з усім іе "прыемнасцямі", з усім іе нейтралізацыямі і зачысткамі".

Такім чынам, высноўвае Алесь Бяляцкі, "вобразна кажучы, беларускія ўлады працягваюць выполнанне нашага беларускага грамадзкага гароду, прычым выпольваюць усё запар, пакідаючы за сабою чыстую зямлю, на якой проста нічога не расце".

Сярод тых, пра каго ідзе гаворка ў аглядзе, адзін з лідэраў "Моладзі БНФ" Франак Вячорка, выключаны (Праца на стар. 7)

Гэта прысуд усяму прадпрымальніцкаму руху...

Сяргей Парсюковіч – яшчэ адзін палітычны вязень

Разгляд крымінальнай справы віцебскага прадпрымальніка Сяргея Парсюковіча пачаўся 22 красавіка ў Маскоўскім судзе беларускай сталіцы. Яго абвінавацілі ў тым, што падчас адбыцьця адміністрацыйнага арышту на Акрэсьціна нібыта напаў і зьбіў міліцыянта. У першы дзень былі заслушаны съведчаны пацярпелага і абвінавачанага, а таксама два съведкі з боку пацярпелага. Паводле артыкулу КК РБ прадпрымальніку пагражае да шасці гадоў зняволення.

Падтрымаць Парсюковіча ў суд Маскоўскага раёну сталіцы прыйшлі Аляксандр Мілінкевіч, Людміла Гразнова, маці Андрэя Кіма Тацяна Кім, а таксама некаторыя асуђаны па "Справе 14-ці" і сакратар амбасады ЗША Луіс Крышак. У зале знаходзіліся ня менш за 10 пераапранутых у цывільнае супрацоўнікай съпецслужбай і міліцыі.

Съведка, актыўіст прадпрымальніцкага руху Аляксандр Таўстыка пацьвердзіў паказаныне Парсюковіча, што міліцыянт Дулуб уварваўся ў камеру і ў зыняважлівой форме загадаў падняцца, ударыў па нагах Парсюковіча, вывеў яго з камеры, а праз 10 хвілін усе пачулі крикі "Помогите, убивают!". Таўстыка заяўіў, што Аляксандр Дулуб, які прызнаўся ў справе пацярпелым, баіцца адказнасці за свае дзеяньні, таму паклёнічае на Парсюковіча.

Съведкі з боку абароны Павел Вінаградаў і Аляксандр Важакоў пацьвердзілі слова Парсюковіча, што міліцыянт Дулуб напаў на падсуднага.

Адвакат Вера Страмкоўская сказала, што ў Парсюковіча не было ніякага матыву для зьбіцця Дулуба і папрасіла апраўдаць яго: "Гэтая справа ставіць пад сумнёў давер да міліцыі і да ўлады. Да матэрываляў справы не былі далучаныя фуфайка Парсюковіча з плямамі крыві, а таксама ягоны парваны швэдар. Медыцынскае абследаванье 28 студзеня канстатавала, што ў Парсюковіча быў зьбітъ твар, а таксама драпіны на шыі, капі яго душылі. Гэтае зьбіццё было больш цяжкім, чым тое, якое нібыта было ў Дулуба".

На думку Страмкоўской, працэс звязаны з тым, што Парсюковіч стаў сапраўдным лідэрам прадпрымальніцкага руху, зарэкамендаваў сябе як годны чалавек, да яго людзі неаднаразова зъвярталіся з рознымі просьбамі.

Напрыканцы Вера Страмкоўская адзначыла, што ўвесь съвет сочыць за гэтым працэсам, і яго вынікі будуть съведчыць пра сапраўдны стан дэмакратыі ў Беларусі.

У сваім апошнім слове Сяргей Парсюковіч сказаў: "Ішоў восьмы

Сяргей Парсюковіч за кратамі ў зале суда. Менск, 22 красавіка 2008 г.

дзень маёй галадоўкі ў зыняволеніні, і трэба быць поўным ідэётам, каб з пацуцьця помсты зьбіаць супрацоўніка міліцыі. Я сам былы афіцэр міліцыі, таму цудоўна ведаю, што за такое бывае турма... Съведчаныні з боку пацярпелага непраўдзівія. Я неаднаразова прапаноўваў Дулубу прайсці дэтэктар хлусні. Ён адмаўляўся, бо ведае, што гаворыць няправду.

Я не ўчыняў злачынства, а як афіцэр спачатку абараняў свой горн, а пасыль – жыцьцё".

Пасыль Сяргей Парсюковіч дастаў образок, паказаў прысутным і сказаў: "Вось Бог", а пасыль, паказаўшы на родных: "А вось мая сям'я. Я клянуся жыцьцю і здароўем жонкі Наталі і сына Дзяніса, а таксама сваёй маці, што нікога не зьбіваў". Пасыль, зъвяртаючыся да Дулуба, сказаў: "Бог яго пакарае за хлусні"...

23 красавіка суд Маскоўскага раёну сталіцы вынес прысуд лідэру віцебскіх прадпрымальнікаў Сяргею Парсюковічу. Судзьдзя Уладзімір Аўдзененка прызнаў яго вінаватым ва ўчыненых крымінальнага злачынства, прадугледжанага арт. 364 КК ("Гвалт альбо пагроза ўжывання гвалту ў адносінах да супрацоўніка міліцыі") і вызначыў меру пакарання – 2 з паловай гады калоніі агульнага рэжыму. Таксама Сяргей Парсюковіч абавязаны выплатіць міліцыянту Дулубу 1 мільён 100 тысячай рублёў кампенсацыі за мэральныя пакуты.

Пасыль абвяшчэння прысуду Сяргей Парсюковіч сказаў: "Гэта палітычная расправа. Не пакідайце без падтрымкі маю сям'ю!"

Абвешчаны прысуд быў сустрэтым крыкамі "Ганьба!".

Прысуд С.Парсюковічу пракаментаваў лідэр аўганданіні "Перспектыва" Анатоль Шумчанка: "На вайне – як на вайне. Я шакаваны. Гэта трагедыя для сям'і – для жонкі і для сына. Гэта будуць два з паловай гады выпрабаваньня для яго сям'і. Вельмі хацелася верыць, што Сяргей ужо сёньня будзе са сваімі блізкімі, з жонкай і сынам разам..."

Прадпрымальнікі зараз не на баку дзяржавы і гэтай сістэмы. І таму ўлады яшчэ раз паказалі, што ўсіх, хто мае іншы погляд ці ўласную грамадзянскую пазіцыю, яны будуть жорстка спыняць. Гэта сігнал усім прадпрымальнікам. І гэты сігнал прадпрымальнікі будуць успрымаць па-свойму і не на карысць дзяржаўнай сістэмы.

Гэта першы прысуд індывидуальному прадпрымальніку ў сучаснай Беларусі – такіх раней не было. То-бок, сістэма адчыніла дзъверы турмы для індывидуальных прадпрымальнікаў. І першы ў гэтыя дзъверы ўвайшоў Сяргей Парсюковіч. Я думаю, што ён не апошні. Дзяржава ня будзе даваць слабіну для бізнесу".

Адзін з лідэраў прадпрымальніцкага руху, паплечнік Сяргея Парсюковіча Алесь Макаев сказаў: "Гэта прысуд усяму прадпрымальніцкаму руху, прадпрымальніцкім

аб'яднаньням, якія намагаюцца бараніць свае правы. Гэта такі сігнал: хто будзе высоўвацца, будзе пакараны жорстка, цынічна і без усялякага закону".

Былы палітвазень Павал Севярынец сказаў: "Суд над Сяргеем Парсюковічам паказвае, што сёньняшня праваахоўная, а насамрэч карная сістэма можа абысьціся без інстытуту суда. Абвіаваўчае заключэнне, сфармуляванае пракурорамі, камітэтчыкамі і міліцыянтамі практична баз зменаў пераўтваренца ў судовы вырак.

Цяпер беларускія суды існуюць толькі дзеля таго, каб прапастампоўваць гэтыя рашэнні і зацягваць чарговых людзей у кругавую паруку рэжыму.

Строга кажучы, адвакаты сёньняня ня могуць выконваць свае функцыі. Адзінае, што яны могуць зрабіць для палітвяловленых, – гэта быць "чайнакамі", хадакамі, людзьмі, якія прыносяць нейкую інфармацыю і спрабуюць дайсъці да міжнародных структур. Свае функцыі адвакатура ў поўным аб'ёме таксама выконваць ня можа.

Першы намеснік старшыні Партыі БНФ Вінцук Вячорка гаворыць: "Сяргей Парсюковіч, як і Андрэй Кім, як і тыя, хто асуђаны на папраўчыя працы, з'яўляюцца палітычнымі вязнямі. І адгэтуль ніякае гаворкі пра ўяўны прагрэс улады, якая кіруе ў Беларусі, ня можа адбывацца. І ніякае замарожваныне съмяротнай кары ня можа служыць апраўданнем таму, што ў нас павялічваецца колькасць палітычных вязняў.

Мы бачым, як сістэмана нішчаць улады менавіта пратэст дробных прадпрымальнікаў, наколькі яны баяцца палітычна матываванага пратэсту ўгрунтаванага на эканамічных пытаннях.

Я думаю, дэмакратычным сілам трэба пераглядаць пэўныя падыходы да сітуацыі ў краіне. Мы бачым, што рашэнні прымаюцца з аднаго цэнтра".

28 красавіка прадпрымальнік Сяргей Парсюковіч накіраваў у суд скаргу на судове рашэнніе, паводле якога яго прызналі вінаватым у зьбіцці міліцыянта і асу́дзілі на 2,5 гады няволі.

Адвакат Вера Страмкоўская пералічыла аргументы на карысць адміністраціі: "Па першое, суд улічыў толькі паказаныні съведак з боку адвіавачанчыя. Не ўлічаны цялесныя пашкоджаныні, якія былі ў Сяргея Парсюковіча, нават не дапушчаны да матэрыялаў справы ягоныя рэчы ў крыві, ім не дадзеная судовая ацэнка. І нарэшце, блыталіся ў пакараньнях съведкі адвіавачанчыя, у іх быў вялікія супяречнасці".

Напярэдадні Сяргея Парсюковіча перавялі ў камеру, якая знаходзіцца ў падвале і ня мае вокнаў.

"Яму там вельмі цяжка дыхаць, бо не халае съвежага паветра. У яго рэгулярныя прыступы астмы. Трэба патрабаваць, каб яго паклалі ў шпіталь", – паведаміла Вера Страмкоўская.

Амерыканскага адваката зьбілі ў турме КДБ Беларусі

Консул Злучаных Штатаў Амерыкі Кэралайн Сэвэдж паведаміла, што арыштаваны ў Менску амерыканскі грамадзянін адвакат Эмануіл Зэльцэр быў зьбіты на другі і трэці дзень затрымання.

Па словам консула, такія звесткі яна атрымала ад самога арыштаванага адваката. Па выніку наўядваньня турмы консул накіравала справа здачу ў Вашынгтон.

Дзярждэп ЗША з'яўляўніцца да ўладаў Беларусі з "настойлівым заклікам" вызваліць грамадзяніна ЗША адваката Эмануіла Зэльцэра

"па гуманных меркаваньнях". Па словах супрацоўніка амерыканскай амбасады ў Беларусі, затрыманы амерыканскі юрист вельмі дрэнна сябе адчувае. У дыпломіі надзвычай занепакоеных станам яго здароўя і ўмовамі ўтрыманья.

Консул Злучаных Штатаў у Беларусі Кэралайн Сэвэдж заявіла пасьля сустрэчы з затрыманым амерыканцам, што ЗША "сур'ёзна занепакоеных" станам яго здароўя. Па яе словам, Эмануіл Зэльцэр за час знаходжання ў КДБ Беларусі моцна схуднеў і вельмі аслаб.

Крок настустрach ці гульня з Захадам?

Кіраўнік Гомельскай філіі Маладога Фронту Андрусь Цяніута атрымаў паведамленне за подпісам съследчага гомельскага аддзелу КДБ Сідзярова Д.В., што адноўленая супраць яго леташнія восеньню крымінальная справа па арт. 193.1 КК РБ, канчаткова спыненая. Рашэннене грунтуецца на ч.1 арт.259 УПК, якое прадугледжвае задавальненне хадайніцтва падазронага ў крымінальным злачынстве.

Нагадаем, прыкладна месяц назад Андрусь Цяніута накіраваў скаргу старшыні беларускага КДБ Ю. Жадобіну з патрабаваннем спыніць незаконныя крымінальныя пераслед ці перадаць справу ў суд. Гэтае хадайніцтва перанакіравалі ў Гомельскую праукратуру, дзе яно

і было задаволенае. Акрамя таго, Андрусю будзе вернутая ўся канфіскаваная маёма.

Андрусь кажа, што такім чынам улады працягваюць гуляць у "графшовую" гульню з Захадам: "Пасыля жудасных, вельмі жорсткіх прысудаў Сяргею Парсюковічу і Андрэю Кіму беларускаму рэжыму трэба прадэманстраваць, што яны не забыліся на "лібералізацыю" і зноў робяць "станоўчы" крок настустрach. Але гэты крок, безумоўна, нельга парадаўніваць з тымі злачынствамі, якія зараз учыняе дыктатура".

Трэба адзначыць, што адвіавачаныя па гэтай жа крымінальнай справе Кірыла Атаманчык і Арсень Ягорчанка яшчэ застаюцца сярод падазроных.

Зыміцер Лісеенка асуђаны на 10 гадоў

15 красавіка ў суд Менскага раёну, каб падтрымаць актывіста партыі "Грамада" Зымітра Лісеенку прыйшлі моладзевыя актывісты, большасць з якіх далучылася да дэмакратычнага руху пасля саўкавіка 2006 году. Зыміцер Лісеенка быў адвіавачаны ў тым, што ён захоўваў наркотыкі і фальшивыя гроши. На лаве падсудных ён быў не адзін, а з грамадзянінам, якога ня ведаюць ягоныя паплечнікі — Камо Дадалянам.

Нягледзячы на тое, што Зымітра трymаюць пад вартай ад 9 жніўня 2007 году, паплечнікі толькі нідаўна даведаліся пра крымінальную справу. На судзе высыветлілася, што падставай для адвіавачанчыя сталі паказаныні съведкі, згодна з якімі Зыміцер нібыта меў псіхатропныя сродкі і падробленыя купюры ёура. Саміх рэчавых доказаў съследчыя не знайшли.

Зыміцер у сваім апошнім слове заяўвіў, што на яго быў аказаны психалагічны і фізічны ціск. Казаў, што съследчыя пагражалі ўчыніць расправу над ягоной маци.

Зыміцер Лісеенка служжыў у брыгадзе съпецназу ў Мар'інай Горцы. У 2006 годзе, калі быў прэзідэнцкія выбары і падзеі на Каstryчніцкай

плошчы, стаў сябрам сацыял-дэмакратычнай партыі "Грамада", лідэрам якой быў А. Казулін. Некалькі разоў удзельнічаў у вулічных акцыях.

Распавядае Вольга Кобышава: "Я асабіста знаёмая са Зымітром па дзязюх акцыях. Я памятаю, як ён там сябе паводзіў. Ён там адзін быў варты, можа, пятнаццаці нас... Я памятаю, што ён нічога не баяўся".

Маці Зымітра не магла стрымліць эмоцыяў, калі пачула прысуд — 10 гадоў пазбяўлення волі з канфіскацыяй маёма. "Дзесяць гадоў далі чалавеку!!! Дзесяць! Дзесяць!... І дзесяць месяцаў у турме сядзей. Вы пагубілі жыцьцё чалавека! Ён жа калі прыйдзе, яму 40 гадоў будзе!"

Паплечнікі Зымітра ня вераць, што ён спрычыніўся да распаўсюдзу наркотыкаў. Яны лічаць, што крымінальную справу супраць былога съпецназаўца распачалі паказальна для іншых. Гаворыць Сяргей Павалкоў: "Гэта сігнал іншым съпецназаўцам, якія захочуць перайсці на бок апазіцыі і выступіць супраць гэтыя улады".

Зыміцер Лісеенка будзе адвіавачаны пакаранье ў калоніі ўзмоцненага рэжыму. Яго адвакат зьбіраецца абскарджаць прысуд у Менскім абласным судзе.

Хакеры супраць апазіцыйных сайтаў

Напярэдадні і ў часе правядзення "Чарнобыльскага шляху" супраць шэрагу інтэрнэт-сайтаў былі ўчынены хакерскія атакі, у звязку з чым некаторыя рэсурсы, уключна з сайтом Беларускай службы Радыё Свабода, не працавалі да 30 красавіка.

"Антырэжымныя" рэсурсы блакаваліся падчас маршу не на ўзоруні "Белтэлекаму", а праз крымінальную DDOS-атаку.

Яшчэ 25 красавіка тэхнічныя службы сайту "Хартыя-97" зафіксавалі паўгадзінную DDOS-атаку (Distributed Denial of Service) з выкарыстаннем нязначнай колькасці IP-адрасоў. Атаку ўдалося адбіць, але, як расказвае галоўны рэдактар Наталя Радзіна, ад раніцы 26-га праца сайта была заблакаваная. Запрацаваў рэсурс толькі 27-га: "Характар атакі паказвае на тое, што беларускія ўлады працягваюць блакаваць свабоду інфармацыі ў Інтэрнэце. Гэта бывае падчас акцыяў пратэсту, выбарчых кампаній. Але гэтым разам, што цікава, адбылося не блакаванье рэсурсу на ўзоруні "Белтэлекаму", а была DDOS-атака. Гэта съведчыць, што беларускія ўлады выкарыстоўваюць крымінальныя методы супраць апазіцыйных сайтаў. Таму што DDOS-атака — гэта крымінальны спосаб барацьбы з інфармацыяй у Інтэрнэце.

Тэхналогія DDOS-атакай наступная. Сыпеціяльна падрыхтаваным вірусам заражаютуць вялікую колькасць кампутараў па ўсім сьвеце. Такім чынам хакер стварае сетку кампутараў, якія могуць выконваць яго загады. Калі трэба заблакаваць нейкі сайт, хакер уводзіць дадзеныя і накіроўвае загад на атаку ўсім IP-адресам у Інтэрнэце. І такім чынам карыстальнікі на могуць выйсці на гэты сайт, бо ідзе вельмі шмат запытў да яго з усяго сьвету".

Апрача Радыё Свабода, да 30 красавіка быў блакаваны сайт "Беларускі партызан".

На пачатку году на рэсурсы беларускага парталу TUT.BY і хостынг-правайдэра HOSTER.BY, дыслакаванага ў Расіі, была зьдзейсненая самая магутная ў гісторыі беларускага Інтэрнэту хакерская атака. Для карыстальнікаў гэта выглядала як рэзкае замаруджанье загрузкі старонак электроннай пошты ды іншых сэрвісаў парталу. У звязку са шматлікімі прэтэнзіямі з боку кліентаў старшыня Рады дырэктараў партала TUT.BY Юрый Зісер накіраваў заяву ва Упраўленьне "К" МУС Беларусі па прыкметах наўмысных дзеяньняў, класіфікованых Крымінальным кодэкsem як "злачынства супраць інфармацыйнай бяспекі".

— Рэакцыя на наш запыт была, — кажа Юрый Зісер. — Але справа ў тым, што калі яны спрабуюць разабрацца, то трэба мець на ўвазе: крыніцу DDOS-атакі знайсць ці немагчыма ў прынцыпе. Грымам гэта вельмі танна каштует — можна за 100 далаўраў на дзень "замовіць кліента" абсалютна спакойна. То-бок гэта нічога не каштует. І крыніцу знайсць ці немагчыма. У нас дасьледаванье скончылася тым, што мы выйшли на правайдэра высыпі Барнэю. Нібыта там стаяла праграма, якая ўсё гэта рассыпала. Зразумела, што там нічога ўжо не стаіць і ўсё зыніка з канцамі. З Барнэю — звычайнай "падманкай", пазыдзекаваліся і ўсё. Нават бессэнсоўна шукаць.

Ці рэальна штосьці супрацьпаставіць хакерскім атакам? Юрый Зісер мяркуе, што так. Але дзеля гэтага неабходная супольная праца прафесійнай каманды: "Калі нас заблакавалі, там трафік быў такі, што ў маршрутызатора "дах паехаў": пачаў

няправільна, не па тых серверах раздаваць запыты. Тэхнары сымляліся, што такога ня можа быць. Каб у той момант хто запытаў мяне, дык такога насамрэч ня можа быць. Але мы гэта бачылі на ўласныя очы. Але адэргулявалі трафік — і ўсё. Гэтым трэба займіца. Перадусім патрэбны нармальны хостынг. Бо нашы сістэмныя адміністраторы з дапамогаю расійскіх адмінаў справіліся з гэтым за трэћі гадзіны. Хостэру элементарна гэты трафік "зарэзаць". Ён павінен паглядзець, адкуль ідзе гэты трафік, і адэргуляваць яго. Гэта абсалютна вырашальна пытанье".

Шанцы на станоўчыя вынік расьцьледаванья нават адмыслоўцы называюць невысокімі. Як паказвае досьвед, раскрыць хакерскія атакі надзвычай складана. Паколькі запыты дасылаюцца фальшивыя, то ў лепшым выпадку можна знайсці выканануць.

Праграміст Аляксандр Нагорны падзяляе меркаванье спадара Зісера наkont магчымасці абараніць свой сайт ад DDOS-атакі: "Сіламі аднаго праграміста, калі чалавек будзе сядзець і проста за гэтым сачыць пастаянна, адсочваць, якія ідуць запыты, адкуль, у якой колькасці і калі будуць стаяць фільтры, можна зрабіць, каб проблема не было. І з такай навалай вы справіцеся пры дапамозе дасьледчанага праграміста. Нават не праграміста, а вопытнага адміністратора. Калі ён пачытае адпаведную літаратуру і ад пачатку падрыхтуеца, пытанняў не узынінць не павінна".

Адметна, што хакерскія атакі і блакаванье сайтаў недзяржаўных арганізацый і CMI найчасціцей супадаюць па часе з масавымі акцыямі пратэсту апазіцыі.

**Паводле
Радыё Свабода.**

Маёмасць пакуль не вяртаюць

БАЖ атрымаў чарговы адказ з пракуратуры

Пытаныне аб вяртаныні журналістам кампутараў і іншай маёмасці, адабранай падчас ператрусаў 27 і 28 сакавіка, "будзе разгледжанае пайторна паслья заканчэння дагляду гэтай маёмасці". Пра гэта паведамляеца ў чарговым адказе з пракуратуры г. Менску на зварот ГА "БАЖ".

Сталічная пракуратура зноў заяўляла, што ператрусы адбыліся ў сувязі з правядзеннем папярэдняга расчыследаванья па распачатай ў 2005 г. крымінальнай справе супраць А. Мініча, П. Марозава і А. Абозава, якіх абвінавачваюць у "паклёпе на прэзідэнта" (ч. 1 арт. 367 КК РБ). Такім чынам, адказ з пракуратуры зноў разыходзіцца з каментаром, зробленым 27 сакавіка кіраўніком інфармацыйнай службы беларускага МЗС Марыям Ваньшынай. З яе словаў вынікала, што ператрусы

былі звязаныя з дзейнасцю журналістаў, неакрэдытованых замежных CMI.

Паводле словаў начальніка сыледчага аддзелу працягуратуры Менску Сяргея Іванова, які падпісаў ліст, пастановы на правядзенне ператрусаў былі вынесеныя "пры наяўнасці дастатковых падставаў і ў адпаведнасці з патрабаваныямымі крымінальна-працэсуальнага заканадаўства".

"Выклюкае зьдзіўленыне, што дагляд адабранай падчас ператрусаў маёмасці праводзіцца вельмі доўга, — адзначыў у гутарцы з прэс-службай БАЖ кіраўнік Цэнтра прававой абароны СMI пры БАЖ Міхаіл Пастухоў. — Відавочна, што гэта рэчы, якія, на наш погляд, ня маюць ніякага дачынення да крымінальнай справы — наувушнікі, дынамікі, дыктафоны, фотаапараты, разнастайная друкава-

ная прадукцыя легальнага зъместу і іншае".

Нагадаем, у пачатку красавіка ГА "БАЖ" з'явінулася да генеральнага працягурора Беларусі Рыгора Васілевіча ў сувязі з ператрусамі ў кватэрэх незалежных журналістаў і шэрагу офісаў 27 і 28 сакавіка. У лісце БАЖ настойвала на "узнайленыні законнасці, вяртаныні адабранай маёмасці, а таксама на абароне правоў і законных інтарэсаў журналістаў".

У звароце таксама быў выказаны сумнеў, "што ператрусы мелі пад сабою законныя і дастатковыя падставы". Копія звароту быў пададзены кіраўніку беларускага КДБ Юрію Жадобіну і працягурору Менску Мікалаю Куліку. У хуткім часе Генеральны працягурор адказаў, што перанакіраваў зварот БАЖ у сталічную працягуратуру. Адказу з КДБ пакуль не было.

Восем новых палітвязыняў

(Пачатак на стар. 1)

70-80 чалавек, якія прыйшлі падтрымкаць абвінавачаных. У тым ліку шмат моладзі, прадстаўнікоў і лідэраў грамадзкіх рухаў, журналісту.

Нагадаем, што ў акцыі прадпрымальнікаў у цэнтры Менску супраць презідэнцкага ўказу №760, якая адбылася 10 студзеня сёлета, бралі ўдзел каля трох тысячай чалавек. Некалькі дзясяткай былі затрыманыя і зьбітыя. Супраць 14-ці выстаўлены крымінальныя абвінавачаныя ва ўдзеле ў масавых беспарадках...

22 красавіка судзьдзя Цэнтральнага раёну Менску Алена Ілына аўгавіла прысуды. Моладзевы актыўіст Андрэй Кім быў асуджаны да пазбаўлення волі на пайтара года з адбываннем пакараньня ў калоніі агульнага рэжыму. Уладзімір Сяргеевіч і Антон Койпіш прыгавораны да штрафу ў 100 базавых велічынія кожны; Аляксей Бондар, Арцём Дубскі, Міхаіл Пашкевіч, Тацяна Цішкевіч, Алеся Стральцоў, Міхаіл Крываў і Алеся Чарнышоў – да амежавання волі без накіравання ў папраўчыя ўстановы адкрытага тыпу на два гады.

Прысуд быў сустрэты крыкамі "Ганьба". За гэта ў зале суда быў арыштаваны Аляксандар Атрошчанкаў.

Калі быў зачытаны прысуд Андрэю Кіму, ягоная маці – Тацяна Кім – выкryкнула: "Андрэй, я табой ганаруся!". Тэрмін Андрэя Кіма адлічваецца ад 21 студзеня, астатніх пачне адлічваецца ад пастаноўкі на ўлік.

Адвакат Андрэя Кіма Тамара Сідарэнка заявіла, што абавязкова будзе падаваць касацыйную скаругу: "Па-першае, мой падабаронны ў першы раз прыцягваецца да крымінальнай адказнасці – раней ён судзімы ня быў. Па-другое, з відэматаўрыялаў не вынікае, што менавіта ён нанес удар супрацоўніку міліцыі. Па-трэцяе, няма нікай падставы съцвярджаць, што Андрэй Кім, нават калі і нанес гэты ўдар, нанес яго наўмысна.

Міхаіл Крываў таксама мае намер абскардзіць свой прысуд

Калі будынку Цэнтральнага суда. Менск, 16 красавіка 2008 г.

"да апошняй інстанцыі, у тым ліку і ў еўрапейскіх судах": "Наш прысуд несправядлівы адназначна – і з пункту гледжання беларускага заканадаўства, і з пункту гледжання міжнародных абавязацельстваў, узятых на сябе Беларусью. Акрамя таго, я лічу, што і ў дачыненіі да Андрэя Кіма вынесены абсалютна жорсткі прыгавор, які не адпавядае ступені ягонай віны".

Асуджаны да двух гадоў амежавання волі Міхаіл Пашкевіч зазнаў, што зьяўляеца намесынкам старшыні моладзевай арганізацыі

Аб'яднанай грамадзянскай партыі "Маладыя дэмакраты". "Гэты прысуд для мяне азначае тое, што я знаходжуся на мяжы не амежаванья, а пазбаўлення волі. Такое ўражанье, што хадзіць па вуліцах свабодна мне засталося нядоўга – такое амежаванье волі азначае, што я ў любы момант могу трапіць у турму. З маёй палітычнай дзейнасцю гэта несумішчальная, і прысуд я адназначна абскарджу".

Пра намер абскардзіць прысуды ў вышэйшай інстанцыі заявілі ўсе асуджаныя па "справе 14-ці"...

фота byMedia.net

"Рухавік рэпрэсіяў не спыняеца"

(Пачатак на стар. 3)

сёлета з журфаку БДУ і шматкроць асуджаны да адміністрацыйных арыштаў за актыўную грамадzkую дзейнасць. "Я б ня вельмі хацеў называцца словамі "ахвяра парушэння праваў чалавека", – падкрэсліў моладзевы актыўіст. – Хутчэй за ўсё, беларуская моладзь, мы – абаронцы праваў чалавека, гэта тыя, хто, ахвяруючы сваім часам, месцамі сваёй працы альбо вучобы, вельмі часта бясьпекаю і, самае страшнае,

свабодаю, спрабуем зрабіць усё, каб права чалавека ў гэтай краіне жылі і каб права чалавека ў гэтай краіне цанілі".

Паводле словаў Алеся Бяляцкага, парушэнні правоў чалавека, а ўсе яны фіксуюцца ў такіх аглідах і маніторынгах – злачынствы, якія на маюць тэрмін дадзіны: "Усе павінныя ведаць – і судзьдзі, і ілжэсъведкі-супрацоўнікі міліцыі, і амапаўцы, і рэктары-праектары, якія выганяюць грамадзка-актыў

ных студэнтаў, і ідэолагі, і арганізатары фальшывых выбараў, што ніхто ціхенька не адседзіцца і не адгаворыцца тым, што быў такі час, – запэўнівае праваабаронца.

– Подласьць у любы час застаецца подласьцю, і я перакананы, што яна будзе асуджаная і маральна, і ў законным парадку".

Падчас прэзентацыі выступілі іншыя праваабаронцы, а таксама тыя з рэпрэсаваных беларускімі ўладамі, пра каго ідзе гаворка ў аглядзе.

Рада Еўропы заклікае да санкцыяў супраць Беларусі

Парламенцкая асамблея Рады Еўропы 16 красавіка ўхваліла рэзалюцыю аб злоўжываннях у сістэме крымінальнага правасуддзяства Беларусі.

У галасаваньні ўдзельнічала 69 дэлегатаў. За рэзалюцыю выказаліся 56 удзельнікаў галасаваньня, 11 чалавек прагаласавалі супраць і 2 чалавекі ўстрымаліся.

У рэзалюцыі Парламенцкая асамблея Рады Еўропы заклікае Беларусь неадкладна ўвесці мараторый на съмяротнае пакаранье, а таксама адміністрыту артыкул 193-1 Крымінальнага кодэкса Беларусі, які прадугледжвае крымінальную адказнасць за дзеяньніца ад імя незарэгістраванай арганізацыі.

Парламенцкая асамблея Рады Еўропы заклікала праваабаронцу весьці ўлікія толькі ахвяраў палітычна матываваных злоўжыванняў, але і вінаватых у такіх злоўжываннях. Адначасна ва ўхваленай 16 красавіка рэзалюцыі ПАРЕ заахвочвае Еўрасаюз і ЗША да ўвядзеньня новых санкцыяў у адносінах да беларускіх чыноўнікаў, адказных за сур'ёзныя парушэнні правоў чалавека. ПАРЕ заахвочвае дзяржавы Рады Еўропы да далейшай падтрымкі беларускіх палітычных зыняволеных і іх сем'яў.

У рэзалюцыі зъмешчаны таксама заклік да ўраду і Дзяржавай думы

Расіі ў дыялогу з беларускімі ўладамі выступіць на баку палітычна матываваных і іншых ахвяраў палітычна матываваных злоўжыванняў.

Хрыстас Пургурыйдэс прадставіў на пасяджэнні Парламенцкай асамбліе Рады Еўропы справаудачу аб злоўжываннях у сістэме крымінальнага правасуддзяства Беларусі. Сярод іншага сп. Пургурыйдэс заклікаў сваіх расійскіх колегаў спыніць падтрымку рэжыму Лукашэнкі і выказаў спадзяваныне, што Расія магла бы паўплываць на паляпшэнне сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі.

Пачалося амбэркаванне справаудачы. Прадстаўніца Нямеччыны Сабіна Лёйтгойзэр-Шнарэнбергер назвала Беларусь "найгоршай дыктатурай у сьвеце". Прадстаўнік фракцыі аўтаднаных еўрапейскіх левых Тыні Коクс адзначыў, што ў Беларусі няма іншага выйсціця, як вярнуцца ў Еўропу, і Беларусь мусіць зрабіць першыя крокі сама. Зъяўтаяючыся да беларускіх уладаў, сп. Коукс сказаў: "Пачынайце рухацца, вы чакалі занадта доўга. Вашае месца – у Еўропе". Прадстаўнік Эстоніі Андрэс Хэркель назваў "сарамам, што ў XXI стагоддзі некага саджаюць у турму за ўдзел у незарэгістраваных арганізацыях".

Дакладчык ПАРЕ ў пытаннях Беларусі Андрэя Рыгоні адзначыў,

што недастаткова толькі асуджаць беларускія ўлады. На яго думку, трэба весьці шырэйшы дыялог. Паводле словаў Рыгоні, ілюзія – чакаць, што дэмакратыя сама прыйдзе ў Беларусь.

Гедымінас Якавоніс, прамаўляючы ад імя літоўскай дэлегацыі, падкрэсліў, што Рада Еўропы павінна сесыі за стол перамоваў з уладамі Беларусі, а літоўскі бок гатовы выступіць тут пасярэднікам. Паводле словаў сп. Якавоніса, дэлегацыя Літвы ўхваліла рэзалюцыю і рэкамендацыі, вынесеныя на разгляд Парламенцкай асамбліе. Гедымінас Якавоніс зъвярнуў таксама ўвагу на неабходнасць спрасыціць візвы рэжыму Еўрасаюзу для грамадзянаў Беларусі.

Выступаючы з заключным словам, аўтар дакладу Хрыстас Пургурыйдэс падкрэсліў: "сам беларускі рэжым вінаваты ў ізоляцыі. На думку сп. Пургурыйдэса, Рада Еўропы скампраметуе сябе, калі пойдзе на дыялог з афіцыйным Менскам у той час, як беларускія ўлады парушаюць права чалавека і ня выканалі асноўных патрабаванняў аўтаднанай Еўропы". "Наш абавязак як Рады Еўропы, – сказаў Пургурыйдэс, – падтрымліваць апазіцыю і грамадзянскую супольнасць у краінах, дзе пануе дыктатура".

...Наймацнейшы факт дыскрымінацыі

Незалежнымі прафсаюзам у 10 разоў падвысілі арэндную плату за памяшканьні

З красавіка 2008 году ўступілі ў сілу змены ва Указе прэзідэнта №495, згодна з якімі стаўкі арэндной платы для грамадзкіх арганізаціяў падвышаецца ў 10 разоў. У той жа час для структураў Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі – афіцыйнага прафсаюзу – наймальнікі прадстаўляюць памяшканьні бясплатна.

Усім пярвічным арганізацыям Беларускага незалежнага прафсаюзу наймальнікі прапанавалі падпісаць дамовы арэнды на новых умовах. Прававы інспектар Незалежнага прафсаюзу гарнікоў "Беларуськалию" Аляксандар Карапёў каля, што дамову яны падпісалі, каб ня страйці памяшканьне. У той жа час Аляксандар Карапёў пераканаў: "прафсаюзаў, не ўваходзячых у структуру дзяржавнага прафсаюзу – Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі, улады ўсяляк абмяжоўваюць у правах. Усе структуры, якія ўваходзяць у ФПБ, наогул вызвалены ад арэндной платы, яны аплачваюць толькі камунальнай паслугі. А для нас раз яшчэ дадатковы дыскрымінаторы

фактар узмоцнены – павялічаная арэндная плата".

А вось кіраўніцтва незалежнага прафсаюзу "Гродна-Азот" дамову не падпісала, кажа старшыня "пярвічкі" Сяргей Антусевіч: "Калі мы раней плацілі 30 ёура за памяшканьне, якое арандуем, то цяпер трэба плаціць 300, для нас гэта вялікія гроши. Цяпер мы чакаем адказу з Рэспубліканскай камісіі па ўпарадкаваньні выкарыстаньня адміністрацыйных будынкаў, якая згодна з Указам мае права вырашыць пытаньне ўвядзення паніжальных каэфіцыентаў для грамадзкіх арганізаціяў, у тым ліку прафсаюзаў".

Беларускі Кангрэс дэмакратычных прафсаюзаў, куды ўваходзіць і Беларускі незалежны прафсаюз, лічыць, што патрабаваньне наймальнікай незаконна. Тлумачэнне лідэра БКДП Аляксандра Ярашука: "Ёсьць Генеральнае пагадненне, якое падпісаны паміж урадам, аўтаднаннямі наймальнікай і прафсаюзаў, і там чорным на белым напісаны, што наймальнікі павінны прадстаўляць у бясплатнае карыстаньне, без арэндной

платы, тыя ж самыя памяшканьні. І такім чынам, цяпер Указ прэзідэнта супярэчыць Генеральному пагадненню. Гэта ўсё тыя прававыя калізіі, якія даюць нам магчымасць аспрэчаць, у тым ліку і ў судах, раשэнні, якія нам навязваюць".

Сяброў незалежных прафсаюзаў абурае тое, што сродкі, якія маглі бы пайсіці на дапамогу людзям, пойдуть цяпер у зусім іншую кішэню. Прававы інспектар Незалежнага прафсаюзу гарнікоў Аляксандар Карапёў кажа: "І гэта мы вымушаныя плаціць з тых складак, якія працайнікі пасылья абліданьня падаткамі ўнеслы ў касу прафсаюзаў. Фактычна дзяржава спакусілася на гроши людзей, якія павінны вяртаць маламаёмысным, самотным, удовам, на пахаваньні".

Кіраўніцтва Беларускага незалежнага прафсаюзу зъвярнулася ў Рэспубліканскую камісію па ўпарадкаваньні выкарыстаньня адміністрацыйных будынкаў, у Генеральнай прокуратуре, Міністэрстве працы з патрабаваннем абараніць арганізацыі ад дыскрымінацыі.